

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Надежда Илиева, секция „Икономическа и социална география“, департамент „География“, Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН (член на научното жури)

Област на висшето образование – 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление – 4.4. Науки за Земята (География на туризма)

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ в Националният институт по геофизика, геодезия и география – БАН, по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Икономическа и социална география“ (География на туризма) е обявен в „Държавен вестник“ – бр. 104 от 14.12.2018 г. Документи за конкурса е подал един кандидат – доц.д-р Десислава Вараджакова. При прегледа на предоставените документи, става ясно че са спазени изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българската академия на науките и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН.

2. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ НА КАНДИДАТА

Десислава Вараджакова е родена на 27.04.1980 г. През 2002 г. завършва висше образование, бакалавърска степен, специалност Туризъм в УНСС. През 2004 г. придобива магистърска степен по туризъм в УНСС, а през 2005 г. завършва магистратура „Испанска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. През 2005-2010 г. е редовен докторант в катедра „Туризъм“ по шифър Икономика и управление (туризъм), в УНСС, където придобива научно-образователната степен „доктор“ с тема на дисертационния труд „Усъвършенстване на организацията на градския туризъм“. През периода 2002-2015 г. работи като туристически агент, ръководител авиационни продажби, старши мениджър продажби. През 2010-2011 г. е хоноруван преподавател в Лесотехническият университет. През 2010-2011 г. работи като преподавател, главен експерт в Пловдивски университет „П.Хилендарски“ – филиал „Л.Каравелов“, Кърджали. През 2011-2016 г. е назначена на длъжност главен асистент в същия филиал. От 2016 г. до сега е доцент по направление Туризъм във Великотърновския университет „Св.св. Кирил и Методий“.

3. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Представената справка показва, че Десислава Вараджакова през последните години в своята преподавателска дейност покрива голям брой дисциплини: Градски и извънградски туризъм; Съвременни видове туризъм; Хотелиерство; Ресторантьорство; Туроператорска и туристическа агентска дейност; Международни туристически борси; Международен туристически бизнес; Качество и сертификация в туризма; Културно-исторически туризъм; Екскурзоводство; Социална психология и туристическо поведение; Комуникации и PR в туризма; Управление в туризма; Информационни технологии в туризма и др. Освен в преподавателска дейност кандидатът взема активно участие при ръководство на дипломанти; водене на практически учебен стаж и др. Представена е справка за редица специализации и квалификации в страната и в чужбина. Участва в европейски проект „SUSTOUR – обучение и оценка на устойчивостта в туристическия сектор“, експерт в националната експертна група по устойчив туризъм.

4. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ И ПРИНОСИТЕ НА КАНДИДАТА

Изследователската дейност на д-р Десислава Вараджакова се характеризира с активна публикационна изява, която се разкрива от приложените в документацията публикации, които

включват 3 самостоятелни монографии (в т.ч. 1 по темата на дисертационния труд), 1 глава от колективна монография, 1 учебник, 9 самостоятелни научни статии, от които 5 в чужбина, 22 самостоятелни научни доклада (1 в чужбина) и 2 в съавторство, както и 5 самостоятелни статии в професионални списания. Освен тях в справката са представени още три самостоятелни публикации, които са представени за научна степен „доктор“.

Според справката предоставена от Десислава Вараджаква нейните публикации са цитирани 35 пъти в научни монографии, дисертации и публикации.

Образователно-квалификационната подготовка на кандидата и фокусът на представени публикации съответстват напълно на обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“. Всички публикации са написани на висок научен стил. Отличават се с ясно и точно формулиране на разглежданите проблеми и логично обосновани изводи. Прави впечатление, че много малка част от представените публикации не са самостоятелни, което доказва капацитета, увереността и компетентността на кандидата, в научната област, по която е обявен конкурса.

Монографията „Бурел – туристически потенциал“ е с обем от 150 страници. В нея е направено изследване на туристическите ресурси и потенциала за развитие на вътрешен и трансграничен туризъм на историко-географската област Бурел, изведени са възможностите за развитие на туризма в областта, силните и слабите страни, заплахите за неговото развитие, направена е оценка на настанителната база и основните видове туризъм, за които има предпоставки за развитие в областта, предложени са някои примерни маршрути. Би било подходящо в монографията да бъдат включени картографски изображения, които да визуализират отделните видове туристически ресурси в областта, както и да се очертаят предлаганите туристически маршрути.

„Ревеню мениджмънт в туризма“ е с обем 182 страници. В монографията са изяснени същността на ревеню мениджмънта, неговото възникване, направена е обща характеристика, открити са видовете ревеню мениджмънт, препятствията при внедряването му. Направен е анализ на ревеню мениджмънта във въздушния транспорт, хотелиерството, ресторантьорството, голф индустрията.

В сборника „Рекреацията – начин на осигуряване“, кандидатът участва със самостоятелна глава, с обем 25 страници, в която е представен рекреационния потенциал на хотелиерството. Разграничени са видовете рекреационни хотели по различни критерии, потребностите от отдих и възстановяване в хотелите, видовете рекреационни дейности в хотелиерството, зоните за рекреация в туризма, факторите определящи рекреационния потенциал в хотелиерството, рекреационния ефект и рекреационния индекс в хотелиерството, новите рекреационни форми и технологии в хотелиерството.

В книгата „Културно-исторически туризъм“, с обем 146 страници, е изяснена същността и основните понятия в културно-историческия туризъм, правните норми, критериите и показателите за оценка на обектите на световното наследство, състоянието на културно-историческия туризъм в България, разгледани са отделните обекти включени в списъка на световното културно и природно наследство в ЮНЕСКО, направен е SWOT анализ на културно-историческия туризъм в България

В монографията „Организация на градския туризъм“ са разгледани теоретичните основи на усъвършенстването на организацията на градския туризъм, направен е анализ и оценка на съществуващите недостатъци в организацията на градския туризъм, разработване и прилагане на методика за усъвършенстване на организацията, като са анализирани основните елементи на продукта на градския туризъм, ценообразуването на работния пакет, търговската дейност на

градския туризъм, провеждането на градски туризъм от туроператора, направен е анализ на градския туризъм, организиран от туроператорите.

В останалите публикации са засегнати темите за: управлението на хотелиерството, модерните типове туризъм, анализирани са възможностите за развитие на голф туризма ревеню в България; приложенията на теорията за ограниченията за управление на туристическите дестинации; разгледана е концепцията за процесния подход при внедряване на системи за устойчиво управление в туризма – същността на процесния подход в туризма, специфични особености при внедряване на системния подход в туризма, етапите при внедряване на процесния подход, системите за управление на устойчивостта в туризма; иновации в транспортните компании като инструмент за преодоляване на икономическата криза; направена е оценка на ефекта от прилагането на микс от дистрибуционни канали върху оптимизирането на приходите в хотелиерството – значението на управлението на дистрибуционния микс за успешното приложение на ревеню мениджмънта; направен е анализ на видовете цени и динамичното ценообразуване в хотелиерството – в резултат на еволюцията на информационните технологии, направена е класификация на видовете цени в хотелиерството, които се сформират въз основа на прилагането на динамичното ценообразуване – един нов и гъвкав метод за повишаване ефективността от дейността на туристическите предприятия; културната устойчивост на туристическите дестинации и глобализационните процеси в туризма; заплахите през екотуризма в България; дигиталната реалност в туристическата индустрия – нейната роля в туристическата индустрия; влиянието на сигурността върху формирането на туристическите потоци; технологичните иновации в сферата на транспорта, хотелиерството, представянето на културното наследство са в основата на повишаването на конкурентноспособността в туризма, основните тенденции свързани с нарастващата роля на технологиите в туристическата индустрия; направен е анализ на състоянието на геотуризма в България, чиято основна цел е да се максимизират печалбите от туризма за местните общности, като същевременно се минимизират негативните влияния от него, дефинирането на понятието геотуризм, основните принципи на геотуризма, стратегия за развитие на геотуризма, класификацията на дестинациите за геотуризма; моделирането на управлението на риска при прилагане на ревеню мениджмънта в туризма; разгледани са възможностите за приложение на канбан и скръм инструментите в хотелския операционен мениджмънт; онлайн маркетинг и ремаркетинг в туризма; ролята на туроператорите и туристическите агенции за развитие на устойчив туризъм; направен е анализ на тенденциите в развитието на мениджмънта в туристическата индустрия; приложението на ревеню мениджмънта при електронната търговия в туризма; направен е сравнителен анализ на добри практики за отговорен туризъм; Йелд мениджмънт в хотелиерството и др.

Цялостното научно творчество на кандидата доказва, че д-р Десислава Вараджаква познава много добре предметната област в научното направление, по което е обявен конкурса. Темите са разработени с необходимата научна прецизност и с основание може да се говори за приноси с теоретико-методологичен, и научно-приложен характер. Научните приноси в трудовете на д-р Десислава Вараджаква могат да се характеризират с ключови думи като систематизация, доизясняване на понятия, обогатяване на методологията, сравнителен анализ, разкриване на тенденции и проблеми, предлагане на решения с практическа насоченост в областта на туризма. Приносите в приложената справка са ясно формулирани и ги приемам напълно. Те са свързани с анализ и оценка на туристическите дестинации и видовете туризъм, туристическите потоци, въздействията на туризма и устойчивото развитие, ревеню мениджмънта в туризма и иновациите в туризма. Изведените приноси са подкрепени със съответните публикации.

5. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Някои от разработките, или част от тях имат енциклопедичен характер, в които са представени общоизвестни данни и факти. В този вид публикации не се откроява мнението на автора и липсват аналитични елементи. Бих искала да препоръчам в своите бъдещи разработки д-р Десислава Вараджакова да наблегне на емпиричните регионални изследвания, които да се базират на данни събрани чрез прилагане на количествени и качествени методи за набиране на информация. Последното може да се постигне чрез по-голямата активност на кандидата в участието в проекти. По-голяма част от представените публикации са от сборници от конференции. В тази връзка е препоръчително да се увеличат публикациите в реферирани и индексирани научни списания и академичния издания.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Десислава Вараджакова участва в конкурса с научна продукция, която по своята тематична насоченост, количество и качество на теоретичните и научно-приложните приноси обогатяват теоретичните знания, методологичните подходи и подпомага управленската практика в областта на туризма. Това се доказва и от представената от кандидата Справка за изпълнение на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, според която докторанта доказва наличието на 443 точки. В заключение, научноизследователската и научно-приложната дейност на д-р Десислава Вараджакова отговаря на нормативните изисквания за развитието на академичния състав и общата ми оценка е **положителна**. Измайки предвид гореизложеното и на основание Глава трета. Раздел III., чл.24 от Закона за развитие на академичния състав в РБългария, предлагам членовете на научното жури да подкрепят Десислава Вараджакова да заеме академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование – 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление – 4.4. Науки за Земята, Икономическа и социална география (География на туризма) в Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН, департамент География, секция „Икономическа и социална география“.

14.04.2019 г.

С уважение:

(Доц.д-р Надежда Илиева)